

«شرق» ماهیت تورم در اقتصاد ایران را بررسی می کند

تورم ویرانگر

عکس: سپهرنگار، پوریا

حدود هفت هزار برابر شده باشد که تنها اندکی بیش از دو هزار برابر افزایش یافته و این به خاطر آن است که نقدینگی ترکیب عجیب‌وغریبی دارد و ترکیب سپرده‌گذاران هم خاص است و این به‌خوبی افزایش‌های چند صدبرابری و حتی چند هزاربرابری قیمت‌ها در بخش زمین و مسکن در این دوره را رمزگشایی می‌کند. ما در تحقیق جداگانه‌ای درون‌زایی و برون‌زایی پول و علیت پول و تورم را بررسی کرده‌ایم. نتایج این بررسی حکایت از فعال‌شدن درون‌زایی پول و علیت از نرخ ارز به تورم و از تورم به نقدینگی دارد. البته برون‌زایی محدود و علیت از نقدینگی به تورم در دامنه‌ای محدود همچنان موضوعیت دارد؛ بنابراین اینکه به صورت انحصاری و یک‌جانبه گفته می‌شود که این تنها نقدینگی است که موجب تورم می‌شود و رشد نقدینگی هم به خاطر کسر درجه دولت بسیار تامل‌انگیز است. این در حالی است که رشد نقدینگی در سال‌های گذشته به طور متوسط شبیه وضعیت سه دهه قبل بوده است. بدهی دولت به بانک مرکزی نسبت به بدهی بانک‌ها نقش بسیار محدودی داشته است و عمدتا بانک‌هایی که بدهی بالا به بانک مرکزی دارند، آنهایی نیستند که به دولت قرض داده‌اند. در اینجا بحث بر سر تأیید رشد نقدینگی و وجود کسر بودجه نیست؛ بلکه باید توجه داشت که در مقام علت‌یابی تورم این نرخ ارز است که وقتی پرش می‌کند، تورم و بنابراین نقدینگی و حتی کسر بودجه دولت را به‌شدت افزایش می‌دهد؛ بنابراین نقدینگی، کسر بودجه و تورم همگی تا حد چشمگیری در جایگاه معلول قرار دارند. نه علت و این نرخ ارز است که همه اینها را تشدید و بی‌ثبات می‌کند.

نوع دیگر تورم، تورم فشار هزینه‌هاست، وقتی نرخ ارز در پنج سال گذشته حدود ۱۰ برابر افزایش یافته است و تولید داخلی به کالاهای واسطه‌ای، سرمایه‌ای و مواد اولیه وارداتی وابسته است و وقتی تغییرات نرخ ارز عامل تحریک‌کننده انتظارات تورمی است. همه اینها موجب افزایش هزینه‌های تولید شده و باعث شده قیمت کالاها حتی بیشتر از افزایش نرخ ارز افزایش یابد. پس تورم فشار هزینه در اقتصاد کشور در چند سال گذشته دست بالا داشته است. تورم ساختاری هم در کشور موضوعیت دارد. وجه غالب بازارهای ما بازارهای انحصاری است. بازار رقابت بسیار محدود است؛ بنابراین در ساختار انحصاری موجود قیمت‌گذاری‌های دلخواه در شرایط بی‌ثبات بسیار گسترده است. در انحصارات معمولاً با ثباتی قیمت تعیین می‌شود و این آن قیمتی نیست که بتواند به تخصیص منابع علامت صحیح بدهد

تورم در چند دهه اخیر در اقتصاد ایران به یک پدیده ماندگار تبدیل شده است که از نظر اندازه و شدت هم با کشورهای پیشرفته، شمال آفریقا و خاورمیانه قابل مقایسه نیست و کیفیت آن هم طوری است که بسیار نامتناسب عمل می‌کند و روزبه‌روز تخصیص منابع را بدتر و توزیع درآمد را به زبان طبقات متوسط و پایین و عوامل مولد بدتر می‌کند و همه اق‌های تصمیم‌گیری اقتصادی را کوتاه ساخته و موجب یأس و نااطمینانی جامعه و فرار سرمایه و مغرزا شده است. همه دولت‌ها هم وعده تضعیف و ریشه‌کنی آن را داده‌اند؛ اما همچنان در اقتصاد یکه‌تازی می‌کند و حتی در چند سال اخیر اقتصاد را به حالت و وضعیت قمار تبدیل کرده و مدام عده زیادی از قبل آن دست‌نرخ و ثروت خود را می‌بازند و عده‌ای معدود هم از ناحیه آن سودهای بی‌حدوحصر به دست می‌آورند.

طبیعی است که در تحلیل این متغیر مهم و پیچیده نمی‌توان به ساده‌انگاری و نگاه‌های تک‌ساختی اکتفا کرد. ضمن اینکه دست‌های منفعت‌طلب هم سعی دارند در تحلیل مسائل اقتصادی به‌ویژه مسئله تورم آدرس‌های غلط بدهند و سیاست‌گذار و مردم را سردرگم کنند.

ریشه‌یابی و تحلیل تورم در‌عین‌حال که قدری پیچیده است؛ اما چارچوب و سیر تحلیل آن بسیار روشن است.

عوامل سه‌گانه تورم

در تاریخ اندیشه اقتصادی تورم معلول و نتیجه سه گروه از عوامل است. در واقع این سه گروه عواملی هستند که نوع تورم را تشخیص می‌دهند. تورم یا معلول تقاضا است (demand pull inflation) یا حاصل فشار هزینه‌هاست (Cost push inflation) یا ماهیت ساختاری دارد. درباره نوع سوم تورم سه گروه عوامل ساختاری ذکر شده است؛ یکی قدرت قیمت‌گذاری دلخواه، یکی تضادهای توزیعی و دیگری شاخص‌بندی.

وقتی کالایی بیشتر از قبل تقاضا شود و عرضه ثابت باشد و مصرف‌کنندگان روی دست هم بزنند و قیمت‌های بالاتر و بالاتری به فروشنندگان پیشنهاد کنند، تورم ناشی از جاذبه تقاضا به وجود می‌آید. عمدتا منبع این نوع تقاضا رشد نقدینگی است. مکتب پولی تورم را عمدتا یا منحصرا پولی توصیف می‌کند و معتقد است وقتی نقدینگی و پول افزایش می‌یابد، نسبت به قبل پول‌های بیشتری در دست آحاد جامعه قرار می‌گیرد؛ به طوری که موجودی پولی‌شان از موجودی بقیه قبلی بیشتر می‌شود. برای اینکه از این مازاد پول خلاص شوند، کالا تقاضا می‌کنند. از آنجا که طبق فرض آنها اقتصاد در اشتغال کامل قرار دارد و قبلا کالا با ظرفیت کامل تولید شده است، کالای مازادی نیست که به مردم فروخته شود؛ بنابراین متناسب با افزایش پول قیمت‌ها هم به خاطر بالا‌رفتن تقاضا و همراهی نکردن عرضه به طور متناسب افزایش می‌یابد. طبق این نظریه پول برون‌زاست و سرعت گردش پول ثابت و تقاضای پول هم ثابت است؛ اما بحث ما درمورد اقتصاد ایران این است که در کشور ما نه سرعت گردش پول ثابت است، نه تقاضای پول ثابت است و جنبه درون‌زایی پول هم در سال‌های گذشته تقویت و تشدید شده است. علاوه‌براین ۸۵ درصد نقدینگی ما سپرده‌های پس‌اندازی (شبه‌پول) است و تنها ۱۵درصد آن پول است و ۷۴ درصد این سپرده‌ها مربوط به یک در‌صد سپرده‌گذاران است. آیا با این وضعیت وقتی هر سال مقدار زیادی به نقدینگی کشور اضافه می‌شود، این مقدار اضافی به طور متناسب در دستان عامه مردم قرار می‌گیرد؟! از این گذشته در چهار سال گذشته تولید ناخالص ملی از صد به ۹۰ کاهش یافته؛ اما قدرت خرید مردم کاهش بسیار شدیدی داشته است. وقتی در این سال‌ها کاهش قدرت خرید مردم انباشت شده است و حقوق و دستمزدها متناسب با تورم بالا نمی‌رود، آیا تورم جاذبه تقاضا موضوعیت دارد؟

مراجعه به بعضی اعداد و ارقام مهم به‌خوبی این امر را رمزگشایی می‌کند. در زمان جاری، نقدینگی نسبت به سال ۱۳۵۷ حدود ۱۳هزارو ۶۰۰ برابر شده است. تولید ناخالص داخلی حقیقی حدود دو برابر شده است. طبق نظریه پولی و براساس نظریه مقداری باید شاخص قیمت‌ها در این دوره

شرکت توزیع نیروی برق آذربایجان غربی (سهامی خاص)

فراخوان تجدید مناقصه عمومی هم‌زمان با ارزیابی کیفی

(فشرده) یک مرحله ای

(نوبت دوم)

شناسه آگهی ۱۳۶۹۶۴۹

شرکت توزیع نیروی برق آذربایجان غربی در نظر دارد مناقصه عمومی هم‌زمان با ارزیابی کیفی (فشرده) یک مرحله ای به شرح ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دوبت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس **www.setadiran.ir** انجام خواهد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی ، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.
توضیح: فقط شرکت‌هایی مجاز به شرکت در مناقصه خواهند بود که دارای تاییدیه صلاحیت از سازمان برنامه بودجه در رشته نیرو و تاییدیه صلاحیت ایمنی از اداره کار و رفاه اجتماعی باشند.

تاریخ انتشار مناقصات در سایت: روز چهارشنبه ۱۴۰۱/۰۶/۰۲

آخرین مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصات از سایت: ۱۴۰۱/۰۶/۲۱

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ساعت ۱۹ روز یکشنبه مورخ۱۴۰۱/۰۶/۲۰

زمان بازگشایی پاکات ارزیابی کیفی پیشنهاد دهندگان: ساعت ۸ (هشت صبح) روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۱

زمان بازگشایی پاکات های الف و ب و ج: روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۸ و به شرح جدول ذیل خواهد بود.

توضیح: پیشنهاد دهنده مکلف است معادل مبلغ سپرده شرکت در مناقصه، تضمینهای معتبر(براساس شرایط مندرج در اسناد مناقصه) تهیه و تسلیم نماید و به پیشنهادهای فاقد امضا، مشروط، مخدوش و پیشنهادهائی که بعد از انقضا مدت مقرر در فراخوان واصل نشود مطلقا ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شماره مناقصه	موضوع مناقصه و شماره فراخوان	مبلغ کل تضمین شرکت در مناقصه(به ریال)	نوع اعتبار
۱۴۰۱۰۱۰۹	تهیه بخشی از مصالح و اجرا، پروژه های برونسپاری اصلاح شبکه روستایی نواحی میاندوآب و بوکان بصورت ترکیبی و برابر استانداردهای وزارت نیرو و بر اساس فهرست بها، توسعه و احداث، برکناری و جابجایی ۱۴۰۱/۳ شرکت توزیع نیروی برق آذربایجان غربی شماره فراخوان (۲۰۱۰۰۹۰۰۳۰۰۰۱۰۹)	۸،۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰	منابع داخلی

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گذار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکات های الف:

آدرس: ارومیه بلوار ارتش- سربازان گمنام- ارتش شرکت توزیع نیروی برق استان، تلفن ۳۱۱۰-۰۴۴ داخلی ۴۳۳۹

اطلاعات سامانه ستاد جهت انجام عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۱۴۵۶

اطلاعات دفاتر ثبت نام سایر استانها در سایت سامانه **www.setadiran.ir**
بخش ثبت نام /پروفرایل تامین کننده / مناقصه گر* موجود است.
ضمنا "فراخوان مناقصه در سایت های اطلاع رسانی معاملات صنعت برق (شرکت توانیر) و سایت شرکت توزیع نیروی برق آذربایجانغربی و سایت ملی مناقصات به ترتیب به آدرس های : **www.waepd.ir** . **www.tavanir.org.ir** . **www.tavanir.org.ir** قابل مشاهده است.

اداره مناقصات و قراردادهای شرکت توزیع نیروی برق آذربایجانغربی

اخبار برگزیده

صیانت از محیط زیست؛

خط قرمز طرح‌های صنعت نفت

عباس زرمی*؛ محیط زیست و امکان حیات در زمین پاک یکی از بزرگ‌ترین موهبت‌های پروردگار است که به همه ساکنان کره خاکی هدیه شده. دریغ که تلاش در جهت حفظ و نگهداشت آن که بخشی از مسئولیت اجتماعی انسان‌هاست، گاهی به سبب برخی ملاحظات درباره توسعه فعالیت‌های اقتصادی، فراموش می‌شود؛ درحالی‌که در عصر جدید همه باید بدانیم و ایمان داشته باشیم که توسعه می‌تواند با رعایت کامل ملاحظات و الزامات حفاظت از محیط زیست نیز صورت پذیرد.

شرکت ملی نفت ایران در سال‌های گذشته ضمن توسعه میادین نفتی و انجام پروژه‌های عظیم ملی، رویکرد حفاظت از محیط زیست را به‌عنوان محور اصلی اجرای تمامی پروژه‌های خود در نظر گرفته و مسیر انجام مسئولیت‌های اجتماعی را با دقت پیش برده؛ تا حدی که اکنون توجه به حفاظت از محیط زیست در شرکت ملی نفت ایران به امری نهادینه و بنیادین تبدیل شده است.

در نقشه ترسیم‌شده در توسعه پایدار صنعت نفت، رسالت شرکت ملی نفت ایران در تولید صیانتی نفت و گاز تنها در مسیر حفاظت از محیط زیست قابلیت تحقق خواهد داشت. در همین راستا، حفاظت از محیط زیست به‌عنوان چارچوب فعالیت‌های توسعه‌ای صنعت نفت قلمداد شده و از اهمیت بالایی برخوردار است.

داشتن توسعه پایدار به معنای توسعه جوامع با درنظرگرفتن تأمین نیازهای کنونی، بدون لطمه‌زدن به استعداده‌ها و توانایی‌های مورد نیاز آینده است که نیازمند عزمی جدی برای حفظ، نگهداری و بهره‌برداری صحیح از موهب و منابع ارزشمند الهی است و به‌عنوان وظیفه عمومی از آن یاد می‌شود.

بر همین اساس با انجام مطالعات ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، اثرات بالقوه زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی که در نتیجه اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها به وجود می‌آیند، گزینه‌های مطلوب برای رفع یا کاهش آنها انتخاب می‌شوند. تخطی از آن گزینه‌ها جزء خط قرمزهای طرح‌ها و پروژه‌های شرکت ملی نفت محسوب می‌شود.

ازاین‌رو اقداماتی در سطح شرکت ملی نفت به منظور حفاظت محیط زیست صورت گرفته که از آن جمله می‌توان به در اولویت قراردادن اصل پیشگیری به‌جای اصلاح در تمام فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها، برنامه‌ریزی برای بازیافت گازهای ارسالی به مشعل از طریق واگذاری به بخش خصوصی با هدف تبدیل به برق یا سایر فرآورده‌های نفتی و همچنین جمع‌آوری گازهای همراه بیش از ۸۵۰ میلیون فوت‌مکعب در روز در شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب در راستای کنترل گازهای گلخانه‌ای اشاره کرد. همچنین برنامه‌ریزی برای ارتقای تصفیه‌خانه‌های فاضلاب پالایشگاه‌های گاز منطقه پارس جنوبی، تلاش در زمینه مدیریت هرچه صحیح‌تر پسماند با ایجاد سامانه نرم‌افزاری مدیریت پسماند در سطح شرکت ملی نفت ایران و اجرای برنامه‌های پاک‌سازی خاک آلوده به ترکیبات نفتی به روش زیست‌پالایی (بیولوژیکی) در شرکت‌های تابعه ملی نفت ایران نیز از دیگر اقدامات در راستای صیانت از محیط زیست است.

این در حالی است که تهیه، تدوین و ابلاغ راهنماها و دستورالعمل‌های کاری در بخش محیط زیست در سطح شرکت ملی نفت ایران (با هدف پیاده‌سازی و رعایت الزام‌های زیست‌محیطی حین مراحل ساخت‌وساز، حفاری و بهره‌برداری از تاسیسات تولیدی و پشتیبانی و پایش وضعیت محیطی و محاسبه و گزارش‌دهی میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای و آلاینده‌های هوا) از دیگر اقدام‌های زیست‌محیطی است.

همچنین تشکیل کارگروه «لجن‌های نفتی و مواد زائد تولیدی (اسلج)» به منظور رفع مشکلات زیست‌محیطی، تسهیل شرایط عملیاتی، جلوگیری از تحمیل هزینه‌های غیرضروری در شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های تابعه» را باید از جمله اقدامات بزرگ زیست‌محیطی شرکت ملی نفت ایران به حساب آورد که البته سیاست استفاده از توان شرکت داخلی و دانش‌بنیان نیز در دستور کار قرار گرفته است. لازم به ذکر است که توجه به مسائل زیست‌محیطی همواره به آموزش و فرهنگ‌سازی نیاز دارد. ازاین‌رو شرکت ملی نفت ایران، همواره فعالیت‌های چشمگیر در زمینه برگزاری دوره‌های آموزشی محیط‌زیستی را پیگیری و اجرا کرده است.

به‌طور کلی برای ارتقای سطح محیط زیست در فعالیت‌های شرکت ملی نفت ایران، برنامه‌های متنوعی تهیه و تدوین شده و با توجه به ارزش‌گذاری استراتژیک این مقوله، رعایت هرچه بیشتر موازین زیست‌محیطی و اتخاذ روش‌های مؤثر جهت کاهش تولید آلاینده‌های صنعتی همواره مورد تأکید بوده است که قطعا تحقق این امر جز با همکاری و هماهنگی سطوح مختلف سازمانی و اهتمام مدیران، سرپرستان و کارکنان شرکت‌ها و پرتلاش این صنعت امکان‌پذیر نیست.

امید آنکه حفاظت از محیط زیست به اصلی دائمی برای تمام ارکان اقتصاد کشور تبدیل شود و ضمن استفاده از منابع خدادادی، زمین پاک و آسمان آبی برای نسل‌های آینده حفظ شود.

*مدیر بهداشت ایمنی محیط زیست پدافند غیرعامل
و مدیریت بحران شرکت ملی نفت

سازمان امور مالیاتی کشور

اداره وصول و اجرائیات امورمالیاتی استان آذربایجان شرقی درنظردارد حسب اختیارات حاصل از مقررات آئین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۸ قانون مالیاتهای مستقیم، به منظور وصول بخشی از بدهی مالیاتی معوقه آقایان جواد موحدی به شماره ملی ۱۳۷۹۶۸۹۱۷۱ و محمد ایمنی گلپین به شماره ملی ۱۳۷۰۷۰۹۸۱۱ و خانم آیدا خلخالی به شماره ملی ۱۳۸۴۱۸۱۳۵ مشروحه جدول ذیل که در قید بازداشت اداره کل امورمالیاتی استان می باشد را از طریق برگذاری مزایده(نوبت اول) به فروش برساند، لذا از کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که تمایل به شرکت در این مزایده را دارند دعوت میگردد جهت کسب اطلاعات بیشتر و دریافت برگ شرایط مزایده از شروع وقت اداری روز پنج شنبه ۱۴۰۱/۰۶/۱۰ لغایت پایان وقت اداری یک شنبه۱۴۰۱/۰۶/۲۰ به نشانی تبریز میدان شهدا اداره کل امورمالیاتی استان آذربایجانشرقی ورودی یک، همکف اتاق ۱۱۸ واحد ارزیابی و فروش اموال توقیفی مراجعه نمایند.
متقاضیان می بایست مدارک شرکت در مزایده را از طریق پست ویژه تا پایان وقت اداری روز چهار شنبه ۱۴۰۱/۰۶/۳۰ ارسال نمایند، زمان برگزاری مزایده راس ساعت ۱۱ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۶ در محل تبریز، اداره کل امورمالیاتی استان آذربایجان شرقی،ورودی۲ طبقه ۳سالن کنفرانس خواهد بود.

جهت کسب اطلاعات بیشتر می توانید با شماره تلفن: ۰۴۱-۳۵۲۹۴۵۳۹- تماس حاصل نمایید.

ردیف	کلسه	نام و نام خانوادگی	نوع و نام کارخانه	مشخصات خودرو	پارکینگ خودرو	شماره شاسی و موتور	مبلغ بدهی مودی (ریال)	مبلغ بدهی خودرو	قیمت پایه مزایده به ریال
۱	۱۱۰۲	جواد موحدی	پراید صبا/سپایا	۶۲۹ ی ۷۷ ایران ۳۵	تبریز- شهرک آزمایش	S۱۴۱۲۲۸۱۸۴۱۷۳۱	۱۱/۳۹۷/۲۸۹/۴۷۳	۶۱۲،۰۰۰	۳۶۰،۰۰۰،۰۰۰
				سفیدرنگ-مدل۸۱		۳۷۴۳۲۳			
۲	۱۱۱۳	محمد ایمنی گلپین	پیکان وانت/ ایران خودرو	۶۱۸ س ۴۳ ایران ۱۵	تبریز- پارکینگ مرزداران	۱۱۲۸۶۰۰۳۹۵۲	۱۱/۹۱۳/۰۵۵/۹۱۱	۳،۲۰۰،۰۰۰	۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰
				سفیدرنگ-مدل۸۶		۳۰۵۲۰۶۹۹			
۳	۱۱۲۵	آیدا خلخالی ایران خودرو	پژو SD/ ایران خودرو	۳۳۸ L ۴۴ ایران ۳۵	تبریز- پارکینگ مرزداران	NAAP۴۱FEXH۱۰۰۲۹۲۹	۵/۵۰۷/۹۳۲/۹۴۲	۱۵۲۲۸،۰۰۰	۲،۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰
				سفیدرنگ-مدل۹۶		۱۶۶B۰۰۱۱۲۴			

برای شرکت در مزایده ،تودیع سپرده نقدی یا ضمانت بانکی به میزان ده در صد قیمت پایه الزامی است(اصل فیش یاضمانت نامه در پاکت الف و قیمت پیشنهادی در پاکت ب ارسال گردد)